

Beogradskie Novine

Br. 18.

BEOGRAD, nedjelja 20. januara 1918.

Izazov

dnevno u jutro, ponedjeljkom posije podne.

Pojedini brojevi:

U Beogradu i u krajnjim zapadnjacima od d. 1. kr. doba po cijeni od	10 helleri	Mjesečna pretplata:	
a. i kr. doba za bojan i crnog pečeta	12 helleri	U Beogradu i u krajnjim zapadnjacima od d. 1. kr. doba za bojan i crnog pečeta	40
U Beogradu sa dostavom u krov	12 helleri	U Beogradu i u krajnjim zapadnjacima od d. 1. kr. doba za bojan i crnog pečeta	30
U mosarfil	12 helleri	U mosarfil	20
U inoperativu	12 helleri	U inoperativu	10

Oglašaj po cijeniku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21. Telefon br. 28.
Primanje oglasa Kneza Mihaila ul. broj 38. Telefon broj 245.

Godina IV.

RATNI IZVJESTAJI

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera

Kb. Beč, 19. januara.

Nema osobitih dogadjaja.

Načelnik glavnog stožera.

Italija se srdi

Zvanični talijanski krugovi opet su nezadovoljni. U srednjoj žalosnoj raspoloženju zbog poraza u Veneciji diže se avetijska pojave jedne još veće brigade. Dok jedan dio vlaste još uvijek gleda u prošlost, i traži žrtvu, koja bi mogla biti odgovorna za vojnički slom, te stvara u to lice jednu komisiju za drugom, dotle se drugi ministri bave više budućnošću. Izjave o ratnim ciljevima Lloyd Georgea i Wilsona navalile su se kao kakva mora na dušu svakog nacionalista, pošto obzirom na Italiju nijesu sadržavale ono, što su oni odgovorni očekivali. Govor engleskog premijera i poslanica predsjednika Unije izgledali su gospodari u Rimu suviše pomirljivi, a aspiracije apenijske kraljevine spomenute su tu samo miomognosti, a i to u prilično reduciranim obimima. Oni na vrhu bili su time razočarani, te lagano, ali sigurno dodgođe do uvidjavnosti, da se nešto mora desiti. Kao uviđek u takvim slučajevima, sazvana je sjednica ministarstva, koja se pod predsjedništvom Orlanda bavila neriješenim pitanjima. Ako se talijanskim vijestima smije vjerovati, zaključen je tako i ne formalni, a ono energičan protest protiv Wilsonovog austro-ugarskog programa.

U isto vrijeme činila je ratno-južnačka štampa svoje, kako bi vijest o talijanskom bolu došpiela u sve krajeve svijeta. Agencija Volta upravlja pitanje svima mjerodavnim političarima redom, i odgovori, koje je dobila, nijesu bili ružičasti. Svuda je pala riječ „čas sudbine“, koja se tako često čula u Rimu. Svuda je išlo da zapitanih provrijeva prigovor, da je sporazum na najboljem putu, da povrjeti ugovor, sklopljen prije rata sa Italijom. U najužoj vezi s time staje nesumnjivo inspirisani glasovi francuskih listova, što nevolju svog Južnog saveznika na dugo i na široko opisuju i dovoljno jasno upućuju na to, da se dvanaest procenata talijanskog stanovništva nalazi pod oružjem, da oskruba u radnoj snazi potkopava privredu i zato da savezna kraljevina najviše podnosi od ratnog tereta. I ovdje se javlja optužba, da sporazum suviše obzira prema Austro-Ugarskoj pokazuje, i da prema njihovim materijalnim, a njemačkim idejnim interesima talijanske pretenzije protiv Monarhije stoe na drugom mjestu. Ali sve to znači rascjep u bloku saveznika i principijelno se protivi duhu londonskog ugovora.

I Italija se srdi. Beskrajno je karakteristično za megalomaniju latinske rase, što se Wilsonovom poslanicom smatra zapostavljeno, i ako devena tačka ove poslanice glasi: „Ustavljenje talijanskih granica ima se

Trockij otpotovao u Petrograd. — Otvaranje ustavotvorne skupštine. — Uapšen rumunjski kralj Ferdinand?

Izvršiti prema razgovjetnim nacionalnim linijama“. Zar ovaj zahtjev ne znači više, nego li se čak i od potučeće Austro-Ugarske moglo tražiti? Eto sad stoje vojske Monarhije poslije jednaest slavnih odbrambenih bitaka daleko na zemljistvu svoga negdašnjeg saveznika. Italija nema samo Čitavu gomilu najtežih poraza, nego i materialnog gubitka, koji se ništa ne da izravnati, — a pri svem tom gospoda u Rimu igraju ulogu uvrijedjenih, zato što im na papiri nije odmah obećana trećina Austro-Ugarske. Uz to je zemlja Viktora Emanuela u unutrašnjosti razvivena, kao ni jedna druga iz sporazuma: socijalistička frakcija u komori je sve jača, i usudjuje se već da slobodno govori. Wilsonovu poslanicu smatra kao dokument, čija liberalna načela moraju potisnuti imperialistički ratni duh saveznika. A možda je baš nesigurno zemljiste, na kom se Italija danas nalazi, ono, što ljudima oko Orlanda daje smjelost za njihovu drskost. Može se očekivati, da će se njihovo bolno-durljivo smiješiti — a prije a poslije ukočiti u grimsi užasnog budjenja.

Pregovori za mir Mirovna sjednica u Brest-Litovsku

Zvanični izvještaj.

Kb. Brest-Litovsk, 19. januara.

Danas prije i poslije podne su prduženi pregovori komisije za uređenje političkih i teritorijalnih pitanja. U planu stanovnika, koji su se iselili za vrijeme rata iz posjednutih oblasti, postignut je zadovoljavajući uspjeh. Zatim je pretresano pitanje, kako će se izvršiti glasanje o budućem državništvu posjednutih oblasti. S njemačke strane je odbačeno narodno glasanje i predloženo je, da se postječa prestavnika tijela dopune i prošire izborom na široj osnovi, pa da bi se ono moglo smatrati kao stvarno prestavnštvo cijelokupnog stanovništva. Na ovo je primjetio Trockij, da rusko izaslanstvo ostaje pri narodnom glasanju. U svome odgovoru je Kühmann ponovo upozorio na težnju središnjih vlasti, da se širim slojevima stanovništva tih oblasti pruži mogućnost da što jače utiče na politiku. Ono, što se bezuslovno mora dati, to je održanje reda za vrijeme prijelaznog doba, ono, što se mora sprječiti, to je širenje revolucije u tim predjelima, koji su i inači u ovom ratu dosta pretrpili. Dalje raspravljanje tog pitanja je odloženo, a prešlo se na pregovore o obimu onih oblasti, koji će se tek u kasnijem vremenu ispraznavati, jer im se ostavlja pravo da riješe o svom budućem državništvu. General Hoffmann je podnio jednu kartu, u kojoj su označene oblasti između istočnog mora i Brest-Litovska. Na primjedu, da teritorije, koje se na-

laze južno od Brest-Litovska nisu u karti obilježene, jer se o njima vode pregovori sa ukrajinskim izaslanstvom. Trockij je izjavio, da se jednostrano i samostalno postupanje s tim pitanjem ne može odobriti, jer se proces samodređivanja Ukrajine nije još toliko razvito. Poslije ovoja je grof Czernin odložio raspravljanje tog pitanja, dok se, što se uskoro očekuje, ne objasni pitanje o nadležnosti između ruskog i ukrajinskog izaslanstva. Državni tajnik Kühmann je zamolio za objašnjenje o odnosu kavkanske i petrogradske vlasti. Trockij je izjavio, da se tamošnja vojska nalazi pod zapovjedništvom pretpostavljenih, koji su sovjetu narodnih komesara bezuslovno odani. Na dalje pitanje državnog tajnika Kühmanna, da li će se vlast narodnih komesara baviti pitanjem o aalandskim ostrvima, ili će se njime baviti finska republika, Trockij je izjavio, da nezavisnost Finske do sad nije izazvala nikakvo remećenje u pitanju aalandskih ostrva. Trockij je zadržao sebi pravo da se o meritum tog pitanja izjasni. Na završetku slijedeće poslike podnje je Trockij izjavio, da je zbog unutarnjih političkih uzroka primoran da ode u Petrograd, gdje će se zadržati nedjelju dana. Pošto su u ostalom komisiji pregovori doveli do punog savjetovanja o pojedinosti predmeta, o kojima se pregevor vode, to on predlaže, da se savjetovanje te komisije odloži do 29. januara. Za vrijeme njegovog odsustva vodstvo izaslanstva prednja Joffeu. Izaslanici središnjih vlasti primili su ovu izjavu k znanju i izjavili nadu, da će se poslije povratiti Trockiju postoli potpun sporazum.

Bavarska na pregovorima.

Pisanje „Vossische Zeitung“

(Naročiti broj „Beogradskih Novina“)

Berlin, 19. januara.

„Vossische Zeitung“ donosi dopis sa ugledne strane o štampanju grofa Podevalsa kao naročitog bavarskog izaslanika na pregovorima u Brest-Litovsku, u kojemu se medju ostalim veli: Ovaj korak objašnjava se naročito obzirima prema inostranstvu, gdje će često pravne, kao da nezaujmu, da je Njemačka savezna država, već se pretvaraju, kao da imaju posla sa nekom velikom Pruskom. Po ovom određivanju naročitog bavarskog izaslanika uvidjeće tamo, da su bilo luitmice, bilo nehotice pogrešno ocjenjivale stanje stvari.

Nema pregovora sa Rumunjskom.
(Naročiti broj „Beogradskih Novina“)

Berlin, 19. januara.

„Berliner Tageblatt“ konstatuje, da je neosnovana vijest, što ju je pronio švedski list „Svenska Dagbladet“, prema kojmu su tobolj povedeni pregovori o miru između rumunjskog dvora i bečke vlade.

Veličanstveni mir, beskrajnost, kameni prkos i nepristupačnost Alpi uvođe se lagano dubokim glasovima orgulja, koji se sve više u cijeloj ljestvici uspinju i opet kasnije spuštaju, te tako stvaraju oštri „motiv klisura“ (1) kojega iz velike daljine prati državni iskrčavi flageolet-tremolo na violinu (tri put podvrgnjeni Ges). Iza kako se umire masivni akordi klisurnih motiva, počimljiv gudalački instrumenti svoje isprekidane, ko jakom maglicom prekrivene akorde zaodijevati sve više jačim i toplijim modulacijama, iz kojih se onda razvije onaj pravi zavičajni i dragi „alpski motiv“ (2) koga iznosi duboki instrumenti, ali ga naskoro polifonu prihvate srednji i visoki glasovi, dok se iza kratke tematske obradbe ne prometne u neku vrstu pastirske pjesme u frulu. Uto je već u klisurasta skala spustivši se u daljog obradbi i upotpunivši se harmoniziranjem prešla u „zavičajni ziv“ (3) — koga njava lovska fanfara, a on se u daljem svom razvoju pretvara u simbol jakog, prikoscog i borbenog zavičaja. Kombinirana i jednovremena upotreba zavičajnog živa i alpskog motiva primitice se napokon svršetku ovog prvog, mirnog i ugodnog dijela, kojemu je bila zadaća da opise alpski kraj, onaj alpski kraj, iz kojeg je nastala i rodila se Soča.

„Motiv izvora“ (4), koji s početka plaho, a onda sve bučnije grgođi, pa brzi „akordi izvora“ (5), kojima se pridružuju žuborne kromatične figure drvenih duvala i clmbala, kao i biserasto ispremetani akordi gudala i harje — sve to u kombiniranju polifonu obradbi čini sadržaj „opisa izvora“. Malo po tome nastaje iz tih izvornih potočića Soča. Prema toma se kasnija široka i puna „tema Soče“ (6), javlja najprije u pojedinim taktilima i nazmjence se navješta, dok se poslije svi ti nabacani dijelovi ne sgupe u potpunu i zaokruženu cjelinu. Mlada Soča, koja se istom u svom toku razvija, mora još da se bori s klisurama, kroz koje se pjeneći vere, mora da se zadrži na prozjaljnama i propinje po strminama, ali kad se spusti u zavojne polje, tijek joj je sve mirniji i moćniji. Napokon su svladane sve začrpe — daleka se otvorila zemlja, a rijeke se u širokim valovima valja ka moru.

„Jadransko more“ opisano je dijelom valovitim izmjenama sočanskog motiva, dijelom hromatskim figurama pojedinačnog morskog vrijenja.

Beskrajnost, mlr i veličanstvenost srodnih su moru i Alpama, a more i Alpe čine zavičaj tog kraja. I opet je to dakle alpski motiv, koji poprima karakter zavičajnog motiva i koji se sad

ski odbor za ishranu, sovjet narodnih komesara za vojnička stvari, komesari saobraćaja.

Ruska vlada i kralj Ferdinand.
(Naročiti broj „Beogradskih Novina“)

Beč, 19. januara.

Ovdašnjem „N. W. Tagblatt“ javljuju iz Stockholma: Do apšenja rumunjskog poslanika u Petrogradu došlo je zbog spora, koji već duže vremena postoji između narodnih komesara i rumunjskog kralja Ferdinanda. Već vremena ruske čete drže rumunjskog kralja kao gotovo zarobljenika. On je tu skoro pokušao, da se sa svojom porodicom otrese nadzora ruske vojske, ali je taj njegov pokušaj osuđen, a osim toga je ruska vlada odgovorila na njegov poziv na opštu revoluciju.

Samostalnost Turkestana.

(Naročiti broj „Beogradskih Novina“)

Beč, 19. januara.

Ukrajinski informacioni blgo saopštava, da je savjet ukrajinskog naroda u Kijevu dobio vijest, po kojoj je uveden kongres turkestanskih muslimana u saglasnosti s više milijuna stanovnika turkestanskog proglašio turkestansku oblast kao samostalnu republiku u federaciji s ruskom republikom. Kongres je izabrao narodni savjet i privremenu vladu.

Srpska misija u Americi

Kako javila „Journal de Génève“, stigla je na 23. decembra prošle godine u Washington srpska misija u kojoj su bili poslanik Srbije u Parizu Vesnić, bivši ministar trgovine Lazar, srpski delegat kod francuskog glavnog vojnog stana general Rasiljčić, član srpskog crvenog krsta Nikolaj Vellimirović i vojni srpski atache u Bernu pukovnik Nenadović. Misija je posjetila predsjednik Wilsona, državnog tajnika Lansinga i ministra vojnog. Poslanik Vesnić predao je Wilsonu svojeručno pismo predstolonaslednika Aleksandra.

Austro-Ugarska

Wekerleov povratak iz Beča.

Kb. Beč, 19. januara.

Ugarski ministar predsjednik Wekerle prisjeća je sruč o Budimpešti ovamo.

Rat u kolonijama

(Naročiti broj „Beogradskih Novina“)

Basel, 19. januara.

Lyonski listovi javljaju iz Libanona: Jedna poluzvanična nota obavljaju po položaju u portugalskoj istočnoj Africi, da su osam njemačkih satnija posjele predjelje od Matarike i da su vrlo jake položaje snabdijeli mašinskim puškama. Očekuju se borbe s četama sporazurnih sila idućih dana.

2. Oluja, divlja Soča.

„Al kad vihor hukne iz dake, Kad uzavri podvijala rijkja, Crni se uzmete valovi i biju o strme klisure.“

Al one nepomično strše u magli Ko ukopane mirujući U sve vjekove.

A valovi se razbijeni vraćaju...“

Bljesak (8), grmljavina i zavijanje vjetra najavljuju oluju; sve jače joj bljesni snaga, dok ne postigne vrhunac; izvorni akordi postaju ubjedljivi elementi, samo zavičajni zivi, nadglasava urlanje oluje, kojoj se bješniki kanda hoće da odupre i klisura. Pjenasti valovi izvora šume a raste počinje Sočina vode (najprije jednostavna a onda u isto vrijeme trovrsna izmjena Sočina motiva) pribiju sviše snage, ali se ipak razbijaju o ne-savladivosti klisura. Vode odtiču, oluja se stišava a široko i rasplojano zamrza zavidno: zavičajni ziv, Sočin i alpski motiv, dok gudalačka sinkope prelaze u treći dio;

„Mir Alpi i Sočin tok.“
„Iz mira surih alpskih klisura Džu se nebu kameni divovi Vrćima tiču visoke oblake. A pod njima dolje Prste i grgođe sitni izvori. U smijelu srebrenu naviru I svi se ko braća slijevaju... I mala se Soča ko zrnja vijuga. I bliješti kroz kamenje mrko, Dok se sve dalje mrlna širo

Podmornički rat**NOVA POTAPLJANJA.**

Kb. Berlin, 19. januara.

Zvanično. — Naši podmornici su ponovo potopili u istočnom sredozemnom moru 4 parobroda i 1 jedrenjak sa okruglo 25.000 bruto tona.

Nadzornik admiralinskog stotora mornarice.

Nastrand engleski torpedni lovič.

Kb. London, 19. januara.

Reuterov ured javlja: Admiritet naopštava: 2 britske torpedne lovice nasukala su se za vrijeme žestoke međave u noći od 12. o. m. na povratak u svoju uporištu na škotskoj obali. Brodovi su potonuli sa cijelom posadom. Spasila su se samo 2 mornara.

Najnovije brz. vijesti

Predstojec apšenje generala Sarraila. (Narciti broj "Beogradske Novine")

Ženeva, 19. januara.

Zenevski "Ekspreksorepondent" navrzuje, da se u hodnicima francuskog senata govori o predstojecem apšenju generala Sarraila zbog njegovih odnosa s Caillauxom.

Željeznička nesreća.

Kb. Königsberg, 19. januara.

Kod Paupotta sudarilo se je dan vojnički voz (Urlaubzug) s jednim osobnim vozom. Dosada je izvršeno 25 lješeva; broj teško ranjenih iznosi oko 50.

Zabranjen francuski list u Švajcarskoj.

Kb. Bern, 19. januara.

Savezno vijeće zabranilo je dalje izlaženje lista "A pres la guerre" za vrijeme trajanja rata zbog njegovih zgrada, koji se ne slažu s neutralnošću Švajcarske. List je vodio borbu protiv privrednog uticaja srednjih vlasti na Švajcarsku s bezbjednošću, koja je u stanju da pritili Švajcarskim interesima najveću štetu.

Jučerašnje svečanosti o Bogojavljenju

Juče je na svečan način proslavljen u Sabornoj Crkvi jedan od najvećih praznika pravoslavne crkve — Bogojavljenje.

Svečana služba otpočela je u 8 i po sati prije po dane; ali već u 8 sati kako prostrana Saborna Crkva, tako i velika crkvena porta bila je puna ljudi, žena i djece.

Svečana Božja služba služena je slubom Jovana Zlatoustu sa svima pravoslavnim običajima, obavljena od strane vojnog svećenika g. Jungića uz assistenciju svih beogradskih svećenika na čelu Visokoprečasnim glavnim protvjerejem g. Kovačevićem, a zatvorenica oko 9 i po sati vodosvećenjem vode u crkvi i razdavanjem iste gradjanstu.

Za vremenske službe pjevali su članovi Beogr. pjev. društva najbolje partie svećenih pjesama u velikim praznicima od St. St. Mokranja, liturgiju od Čajkovskog i čuveni psalm: O Bože, Bože moj od Grigorijeva.

Na ulici je bila postrojena počasna beta sa vojnom glazbom i očekivali, da puzme učešća u nošenju litije iz crkve na Savu. Tu su bili daci muških i ženskih osnovnih škola i gimnazije, kao i veliki gimnazijski pjevački zbor, koji je pjeo učešća pjesmom na ovoj svečanoj litiji, blagodareći zauzimljivosti vjeroučitelja g. Božidara Lukića, djakona Sa-

3. Idila mira.

"A u dolini
Sunce se proljetno smiješi
Livade šarenim sagom
Cvatu u kraju rođnom i dragom,
Djevojke igraju ljubavi kolo
I u daljinu odjekuju zvona;
Svečani dan i mri —
Ali najednom — što to prohuj
Kroz svetu tišinu neba i zemlje:
„Boj!“

Opet se javlja najprije tematski materijal i to u rogovima glavna tema a u solu „čela“ pjevana tema ovog mlinskog liričnog dijela. Pastoralne, polaganje i mirna glavna tema, zazuči u rogovima, a onda ju redom orkestar prihvata i raširuje. U stanovitom prelazu dolazi jednostavna seljačka „Djevačka tema“ (10), koja se nakon kratke tematske upotrebe pristupom kontrapunktskog saglasa rogova u orkestru ponavlja i proširuje. Prema koncu se izdiže vedra zvonjava dalekih blagdanskih zvonova ispočetka lagano a onda sve više i punije, dok u isto vrijeme pastoralna glavna tema čini jednako okvir tomu. A kad lagano zamru glasovi zvona, čuje se još nježna sanjarska varijacija pjevačke teme.

4. Boj i pobjeda.

Krvca se stinula, zastao deh,
Zatreptila srca, zadrhatale usne;
Pohlepni dušmanin hoće da uzme
Sveto đedovsko tlo.

borne Crkve i učinio još svečanijim ovu divnu proslavu, pjevajući lijepo crkvene pjesme, kako na vodoosvećenju na Savi, tako i putem nošenja same litije.

Cjelokupni časnički zbor glavne vojne gubernije, okružnog zapovjedništva, beogradske posade i svih osoba u vojne nadležnosti u Beogradu i veliki broj građanstva obojega pola očekivao je da uzmme učešća na ovoj svečanosti.

U 9 i po sati krenula se svečana litija iz crkve na Savi. Naprijed je išla glazba. Zatim počasni odred vojnika. Za njima je nošen veliki crkveni barjak, a za ovim daci osnovnih muških i ženskih škola, daci realne gimnazije sa direktorom i profesorima, a za njima veliki gimnazijski pjevački zbor sa svojim učiteljem g. Lukićem, za koga su iškaci sa ripidama i svećinama i cjelokupnim spisťestvom na čelu prečasno ga protvjereja g. Kovačevića. Pod nehom, koji su nosila četiri vojnika išao je visokoprečasni gospodin Jungić.

Neposredno iza neba koračala je Njegova Preuživenost tamjeni glavni vojnički guverner podmaršal pl. Babić-Lovčić sa velikim brojem viših i nižih časnika. Odmah iza časničkog zborišta su predstavnici beogradske opštine, kao i veliki broj građanstva obojega pola. Za lidijom je išao i čelan vod za zaboravljenih srpskih vojnika u koloni dvojnih redova, a pod komandom jednog srpskog nadzornika.

Ova svečana povorka išla je od Saborne Crkve Bogojavljenskom ulicom, poned Veličkom Kalimedžanom u crkvu Savu, na kojoj je kod savskog steka na velikoj, lijepo načinjenoj tribini izvršeno svečano vodoosvećenje. Prilikom vodnja vodoosvećenja počasno postrojena četa sa intonacijom postrojena glazbe održala je pučnjem počast, te činila još svečanijom ovu lijepu svečanost. Prilikom vodoosvećenja, kao i prilikom kretanja ove svečane povorki pjevački gimnazijski zbor pjevao je lijepu crkvenu pjesmu: „No Jordane!“

Posebne izvršenog vodoosvećenja litija se vratile crkvi. Povorka svečana išla je istim putem i istim redom, kao i ranije, a pjevački gimnazijski zbor pjevao je putem lijepo crkvene pjesme.

Pred crkvom su se gospoda časnici oprostili, a litija je ušla u crkvu, gdje je narod u masama prilazio krstu i ikonama, cijelivajući ih.

Zatim je dijelenjem nafore i mirisnog osvećenog bosiljka završen ovaj svečan momenat velikog hrišćanskog praznika Bogojavljenja.

Rijetko je koje godine i ranije proslavljen ovaj lijepi veliki hrišćanski praznik uz veće učestovanje građanstva, no juče. Svako je htio da usdrnu kolosevom Bogu na ovaj veliki dan, svoju tuđu i bole, patnju i borbu ublaži, svakog je pohitao da usdrnu molitvom Svetišnjem umoli Bogu za pokoj i skorij mir. Svi su se juče skupili, i staro i mlađe i bogato i siroto i veselo i ozalošćeno, svi da zajedno učestvuju na ovoj velikoj hrišćanskoj svečanosti, ovoj velikoj vezi duše čovjekove sa Bogom.

Podporno pčarar,
članica kluba.
MATTONI-EV
GIESSHÜBLER
ČISTI PRIRODNA ALKALIČNA
KISELICA

Heinrich Mattoni d. d. Beč i Karlovid.
Glavno skladište za Srbiju: U vojnom prometu stojeća Ljekarna Protić, Beograd, Kralja Milana ulica 87.

Kupe se ljudi, kreću junaci,
Dlizu se molitve plavom nebu,
I brizga već krv.
Krv se do Božjega sunca puši
Krv se sa Sočinim valima ruši
U mirno i beskraino more...
Tjelesa junaka ko klisure sure
Pobjedni dižu spomenik slave
Sa slovinama vjećnim: "Taj kraj je moj",
"Moj!"

Sanjarska se idila naglo razbijje neposrednim nastupom „bojnog zliva“ (12) i „bojne fanfare“ (13).

Šaputajući glasovi mira poplašili su se — zanimljivi su. Oštar je krik potresao vazduh — zastao je dah — u njemu se stravi očekuje ono nepoznatno strašno — rat! Najprije plaho a onda sve uzrujanje počinju srca da biju, dok se u isto vrijeme čuje podzemni nepriljek „motiv polihlepe“. Doskora budu nadvladana čuvtvom straha, tjelesko i strave (15) i u ponosnoj se snažnoj svijesti utiču duše nebu s „motivom“ (16).

Zavješnji živ postaje bojnim životom i odjekuje po svim gajevima. Već se valjuju valovi vojske pohlepog neprijatelja, ori se bojni živ — buči bitka. Dušmanin je sve brojniji i moćniji i kano da će svojim valovima prebaciti klisure junackih branionaca. Ali sve su nesigurniji i slabiji njegovi napadi — sve moćnije se propinje simbol prkosnih i nesavladivih ljudskih klisura, potpuna ljestvica cijelih nota, koja kočno vlada nad svim. Motiv Soče zavješnje rijeke, sred ratne buke ječi i

Beogradski orfeum

Uprava „Beogradskog orfeuma“ iznenadila je publiku svojim drugim januarskim programom. Sve tačke su savršeno dobre, pa potječaju na ona vremena, kad je beogradski orfeum u ljetu prošle godine bio na vrhuncu svog djelovanja.

Anranka Ronetti, zimjska igračica zadivljuje svojom savršenom i u pravom smislu riječi umjetničkom igrom. Svaka njezina kretinja, pa i najstnija, ona najimana, koja se tek prijevjeće izvedena je savršeno i onaj tek, koji gleda umjetnicu drugi, treći puta, onaj tek može pravo ocijeniti cijelu njezinu vještinsku. Kraj toga, ona djele estetski, svraća svu pozornost na ljepotu svoje igre — rijetka vještina kod današnjih modernih igračica, koje polazu sve na utiske, koje misle izazvati stanovitim svojim kretnjama kod gledalaca.

Humorističar Kario Baumann je dobar, njegov način predavanja je ugodan, ne zamara publiku, niti joj postaje odvratan nepotrebni grimašama. Osobito se svidila svakom ljepljivo i melodiozna ukrajinska pjesma, "Oproštaj venika od majke" na polasku u boj. Baumann pjeva ovu pjesmu dobro, nastoji da prikaže svu onu osjećajnu dubinu, koju u sebi sadržaje ova slovenska narodna pjesma, ali kraj sve dobre volje, slovensku dušu, slovensko srce i slovenski osjećaj — to je, što se imitirati ne može.

Predavačka umjetnica Polly Welsing u mnogočemu daleko nadmašuje svoje ostale drugarice po zvanju. Njezina je pojava čedna, glas zvonač i mlio, čala jedra, zdrava, ali diskretna.

Trlo Wary sa svojim zubnim atletskim produkcijama savršen je u svojoj struci potpuno. Onaj, koji gleda rado ovakove „Junake“ i u tome

postoji učinkovit i učinkovit. Rengaw i Harletra sigurno su u svoje vrijeme — svaki za sebe — nešto predstavljali. Danas pod stare dane zdržala ih je zajednička nevolja. Ljet primjer drugarstva među starim umjetnicima, kad svaki da još što mu je preostalo od prešlih dobrovremenja, pa na taj način zajednički ispijat još nešto mogu da stvore.

Ovaj put je glazbeni program pred samu predstavu, između pojedinih tačaka i za vrijeme odmora bistraniji, što je već bilo najkrajnje vrijeme. Prije je čovjek imao utisak, kada se nalazi u kojem, da se blago izražava.

Ovaj put je glazbeni program pred samu predstavu, između pojedinih tačaka i za vrijeme odmora bistraniji, što je već bilo najkrajnje vrijeme. Prije je čovjek imao utisak, kada se nalazi u kojem, da se blago izražava.

Rengaw i Harletra sigurno su u svoje vrijeme — svaki za sebe — nešto predstavljali. Danas pod stare dane zdržala ih je zajednička nevolja. Ljet primjer drugarstva među starim umjetnicima, kad svaki da još što mu je preostalo od prešlih dobrovremenja, pa na taj način zajednički ispijat još nešto mogu da stvore.

Ovaj put je glazbeni program pred samu predstavu, između pojedinih tačaka i za vrijeme odmora bistraniji, što je već bilo najkrajnje vrijeme. Prije je čovjek imao utisak, kada se nalazi u kojem, da se blago izražava.

Ovaj put je glazbeni program pred samu predstavu, između pojedinih tačaka i za vrijeme odmora bistraniji, što je već bilo najkrajnje vrijeme. Prije je čovjek imao utisak, kada se nalazi u kojem, da se blago izražava.

Ovaj put je glazbeni program pred samu predstavu, između pojedinih tačaka i za vrijeme odmora bistraniji, što je već bilo najkrajnje vrijeme. Prije je čovjek imao utisak, kada se nalazi u kojem, da se blago izražava.

Ovaj put je glazbeni program pred samu predstavu, između pojedinih tačaka i za vrijeme odmora bistraniji, što je već bilo najkrajnje vrijeme. Prije je čovjek imao utisak, kada se nalazi u kojem, da se blago izražava.

Ovaj put je glazbeni program pred samu predstavu, između pojedinih tačaka i za vrijeme odmora bistraniji, što je već bilo najkrajnje vrijeme. Prije je čovjek imao utisak, kada se nalazi u kojem, da se blago izražava.

Ovaj put je glazbeni program pred samu predstavu, između pojedinih tačaka i za vrijeme odmora bistraniji, što je već bilo najkrajnje vrijeme. Prije je čovjek imao utisak, kada se nalazi u kojem, da se blago izražava.

Ovaj put je glazbeni program pred samu predstavu, između pojedinih tačaka i za vrijeme odmora bistraniji, što je već bilo najkrajnje vrijeme. Prije je čovjek imao utisak, kada se nalazi u kojem, da se blago izražava.

Ovaj put je glazbeni program pred samu predstavu, između pojedinih tačaka i za vrijeme odmora bistraniji, što je već bilo najkrajnje vrijeme. Prije je čovjek imao utisak, kada se nalazi u kojem, da se blago izražava.

Ovaj put je glazbeni program pred samu predstavu, između pojedinih tačaka i za vrijeme odmora bistraniji, što je već bilo najkrajnje vrijeme. Prije je čovjek imao utisak, kada se nalazi u kojem, da se blago izražava.

Ovaj put je glazbeni program pred samu predstavu, između pojedinih tačaka i za vrijeme odmora bistraniji, što je već bilo najkrajnje vrijeme. Prije je čovjek imao utisak, kada se nalazi u kojem, da se blago izražava.

Ovaj put je glazbeni program pred samu predstavu, između pojedinih tačaka i za vrijeme odmora bistraniji, što je već bilo najkrajnje vrijeme. Prije je čovjek imao utisak, kada se nalazi u kojem, da se blago izražava.

Ovaj put je glazbeni program pred samu predstavu, između pojedinih tačaka i za vrijeme odmora bistraniji, što je već bilo najkrajnje vrijeme. Prije je čovjek imao utisak, kada se nalazi u kojem, da se blago izražava.

Vrijeme na Balkanu.

19. januara izjutra: Na donjem Donavu oblačno. U zapadnoj Bugarskoj stalna guta magla. U ostalim krajevima većinom vedro.

Diana Alabaster

puder i Diana pomada za lice, može se svagdje dobiti.

Vijesti iz unutrašnjosti

Opštinski sudovi.

Računska odjeljenja opštinskih sudova, u većem dijelu Srbije, završila su izradu prihoda i rashoda za prošlu godinu. Prihodi su se kretali u takvoj razmjeri, da su kod svijetu opština brojno nadmašili rashode. U isto vrijeme ista odjeljenja izradila su i predračun prihoda i rashoda za ovu godinu, koji će opštine nadležnim instanicama podnijeti na odobrenje.

Uhičen zločinac.

Iz Valjeva nam javljaju: U Tamnavi se poodavno pojavila izvjesna družina, koja je svojim nasrtajima na građansko stanovništvo iznudjivala novac. Žandarmeriji na Ubu pošlo je za rukom, da energičnom potjerom raslijera ovo društvo, a jednoga od članova i uhvati. To je neki seljak, Josipović, iz Pambukovice, koji je poslije izvršene istrage sproveden u Valjevo i predat okružnom zapovjedništvu.

Roman gospojice Maje

Napisala Adela Milčinović.

(Svršetak).

Zagreb, 27. X. 190*

Dragi prijatelju!

Znaš, brate, nijesam se nudio, da teš mi na moje onako iskreno i toplo pismo tako odgovoriti i na koncu me nazvati „pjestinjom te gospojice“. Ali ja Ti sve to prštam, jer Te znam u dušu — ta nijesmo bađava derali zajedno školske klupe od prve gimnazije pa do zadnje na sveučilištu. Znam, da Ti je oduvijek bila glava hladna i obrijana, kako se to i pristoji čovjeku trijeznom i razboritom. U Tebe je, moj prirodoslovče, bilo razbora za nas obojicu a u mene... Eh, što ćemo — nosio sam vazduh dugu kose, široki šešir i razderani havelok. A propos, taj havelok još čuvam i u njem pjesme: Ankici, Ljubici, Majolici, Jelkici... ej, Šta ih je bilo, pusto srce mojel Pa se i to zaboravio — „samo mi je zadnja još ostala“, kako bi rekla pjesma.

Ali šalu na stranu, Budimo ozbiljni. Ti znaš, kada ja kažem: budimo ozbiljni, onda se ja moram siliti na to. Teško Ti je, brate, biti ozbiljan! Pa i koja ti korist od toga.

Dakle o Maji... Brate moj, Ti se varas, ako misliš, da sam ja zaljubljen u nju. Ni govora. Čuju ti je za me ko neki lijepe cvjeti, veseli. Te kad ga gledaš, kako se rastvara, razvija — i više ništa. Meni je takva nešto potrebno. Osjećaju se, daje mi volje za rad, život. Pogotovo sada mi treba, gdje kod kuće ne viđim nego Jelkino kisele lice. Užasna je, ko vječno napeta puška. Ja je gotovo ne prepoznajem. Onda još kaže, da sam ja tome kriv, da me nema nikad kod kuće, da sam razdražljiv... A reci mi, molim te, ko da bude kod kuće kraj takvih okolnosti. A tek malo... Šta je taj postao u zadnje doba zločest! Nikad nijesam ni slutio, da bi tijete znalo biti tako nevaljalo i zlobno. Neprestano bih ga morao tući... Pa onda reci, ko da izdrži kod kuće? Zato su i ove svakad se štene s Majom za me prava blagodat. A vjeruj nema u tome ništa grješna. Da ju samo čuješ, kako ona lijepo govori o Jelki, upravo ju voli. A kad sam to Jelci priopovjedao, i izrazila se o Maji tako porugljivo, nelijepo, upravo mi je taj čas omrznuo. Vidio, ona nema shvaćanja za mene, za moj rad — i srca nema, kažem Ti. Dok je Maja nešto nosje drugega. S njom možeš da govorиш o svemu. Pa kako we same sluša, dok govorim, upravo žedno. A Ti me znaš, kako ja govorim, gdjekad me zavede jedna fraza i ja ju raspredam u vječnost. A ona sluša i, što je najljepše, zapami. Znaš, zapami Ti sve do točke, što više i koji je dan bio, koji sai, gdje smo bili i kako sam se uržao dok sam to govorio. Ima izvanrednu memoriju. U opće je to izvanredna djevojka.

„Gle ga kako nije zaljubljen!“ reči teš Ti opet porugljivo. Al rugaj se Ti koliko Te volja, mene to ne dira.

Servus!

Ivoj
Vladimir

Zagreb, 1. XI. 190*

Dragi!

Ništa ne želim više, nego što Tvoje pismo ne mogu pokazati Jelki. Takav slavoslov nije dobila otkako je živa. U ostalom, ja se posve slažem s Tobom. Ona je divna domaćica, majka, supruga, ta to nitko ne poriče! Možda imam pravo, da me ona promatra kritički i da se ne može oduševiti za — kako Ti kažeš — moje ludorije i fantasmagorije, što ih bacam na papir, ja sam Šta više sagruo leđa i pokorno primam sve „magare, bitange, badavadije“ i ostala nejedna imena kojima si me obasno. Ali Ti i pak imas u jednom krivo. Ja se nimo nikako ne odaljujem moj ženi. Sta više, da me viđiš, kako znađem biti nje-

zan suprug i otac i kako ustupljiv. Ne bi me prepoznao. Ostatko u one dane, kad sam prije proboravio koji čas s Majom. Tako sam se naučio na nju, da ju moram svaki dan barem vidjeti. Makar izdaleka, ali vidjeti ju moram, inače mi je clo dan pokvaren.

Al smo se Maja i ja do sile nasmišljali čitajući Tvoje pismo — i ona ga je čitala. Ti se ne ljutiš za to, zar ne? Silno „čezne“ za tim, da Te upozna (gotovo postajem ljubomoran...). Već dane broji do Tvoga dolaska. Kaže, da si joj silno interesantan. Ona sebi umišla Tebe svega obrasla bradom i brkovima. Ja sam joj mnogo o Tebi priopovjedao, možda i više nego je potrebno.

Dakle do vidjenja! Razumije se, da ćeš ova tri dana biti našim gostom, a i kad Te premjeste u Zagreb, možeš prvo vrijeme kod nas stanovati. Ima u nas dosta mješta.

Mislim, da Te ne trebam sjetiti, da ne govoris pred mojom ženom previše o Maji... Ona, doduše, znade za cijelu tu stvar, ali čemu da se prekomerno uzrujava.

Au revoir!

Vladimir.

Zagreb, 7. XI. 190*

Slatka moja Dešo!

Ovaj čas primila sam Tvoje pismo. Kako si me iznenadila! Ti Dešo, zaručena? Ja gotovo ne mogu vjerovati. U nijednom mi pismu nijesu spominjala kakva muškarca, niti da si kada bila zaljubljena, a sad odjednom — zaručena! A ljudi li ga otišre?

Kakav je to osjećaj, što ga ljudi okrštite ljubavlju? Ja mislim, da toga nijesam nikada osjetila. Ili jesam! O mnogo puta. Ja Ti na pr. mogu na dan biti zaljubljena u dva, tri čovjeka i to iskreno zaljubljena, ja bar držim, da je to iskreno, jer me opajaju njihovo cijeloviti, tijelom mi prolazi prelest, ako se samo naše ruke dotaknu. Ali sve to traje samo čas. Onda sam opet bladna. Hoćeš li mi opisati, što Ti osjećaš, kad sjediš uz svoga zaručnika, kad Te on cijeliva? I fotografiju mi pošali. Možda ste se dali zajedno sličiti? To bi bilo krasno! Zagrijeni! Vidiš, pišem i pitam o svemu, a zabavila sam Ti čestitati. Dakle, ja Ti sada od srca čestitam. Jamačno ćes biti vrlo srećna u braku.

I ja sam ovih dana imala prosca. Zaprosio me po drugi put naš stari kućni prijatelj kapetan Hirschthal. A ja sam ga po drugi put odbila.

Ali njega to ne smeta, on će i dalje strpljivo čekati. Dobra duša. Oootovo danomice je kod nas. Igramo domino, prefarans. On većinom gubi, a to ga silno raduje: nesreća u igri, sreća u ljubavi...

A moje stare ljubavi još uvijek po malo životare... Morala bili „reertoire“ promijeniti. Miličić, Ezezel, Carl, Vladimir, Ezezel, Carl, Miličić. Dosadno, dosadno, dosadno. Još Carl i Vladimir, ti još mi, ali ona druga dvojica — njih se absolutno moram riješiti. Samo da im nadjem zamjenu, da opet bude potpun broj... Možda mi je predobro, zato sam tako objesna... No što će.

Ovih sam dana upoznala jednog novog čovjeka, Vladimirov je najbolji prijatelj. Bio je samo tri dana u Zagrebu, ali se nuda biti doskora premešten ovomu. Krsno mu je ime Zvonimir. Strašno je interesantan. U ova tri dana bili smo dosta zajedno; on, Vladimir i ja, ali on nije u svem progovorio deset riječi. Ja ga poznam već od prije po Vladimirovom pričanju. Jako je simpatičan, ma da mu je vanjskina dosta obična. Visok je, crni, brkova ne nosi. Oči su mu čudnovate, tako nekako hladne, a upijše se u čovjeka, — par puta sam upravo morala obiti oči, nijesam mogla izdržati toga pogleda. Kao da te sečira očima. Možda je bio jako nesrećan u životu. Nijesam ga vidjeja da se smije. Samo se kadikad osmijehne i to nekako skastički, gorko. Čovjeka zasebe.

Rada sam znati, kakav sam utisak učinila na njega. Možeš misliti, da sam upotrijebila sve, samo da ga zainteresujem. Ne znam, u koliko mi je to uspijelo. O tome će Ti možda drugi put moći više javiti... Dok on bude premešten ovomu.

Cekam vaše fotografije i točan opis tvoga zaručnika.

Tvoja odana

Maja.

U Zagrebu, 8. studenoga 190*

No, čuješ, dragi moj, Ti počinješ vrijedjati. Ja sam se nudio od Tebe odusvjetljenom pismu. Da, moram Ti priznati, bio sam već ljubomoran na Tebe. Kako Te je samo Maja obilježavala. Gotovo je zaboravila, da sam i ja prisutan. A ti si se držao kao kakva sfingal Nepristupan, zagonetan...

Mislio sam, da Te očarala, da se boristi sa sobom — a sada eto gledam Tvoje pismo i ne vjerujem sam svojim očima. Što Te njezina vanjština potječe na „neku zveriću, glodavca, možda vjevericu“, to me toliko ne iznenadjuje, ta prirodoslovac si... ne čudim se ni tome, što je njezin glas, koji je za mene bajan, za Tebe „prumukao, bezbojan, kao u čovjeka, koji je dan i noć bez prestanka govorio“ — ta Ti nikad nijesi imao shvaćanja za muziku... Ali da ćeš je onako nazvati onim riječima, koje ne ču ni da ponovim, to me vrijeđa do dna duše.

U Tebe nema psihologije ni koliko je pod noktom crna — ili nijesu nikad u svom životu imao posla s iskrešnim i poštenim djevojkama. Drugačije si to ne mogu protumačiti. Isto si tako ne mogu protumačiti, što si učinio s Jelkom. Ona je, otkako si Ti otišao, posve promijenjena. Tih je, krotka, ustrpljiva, da me upravo rad nje počinje savjest peći. A nemam za to uzroka. U mojem prijateljstvu s Majom nema ništa grješna. Čelovi, bože moj, to su takve malenkosti, koje ne znače ništa.

Htio bih znati, što si Ti sve Jelki priopovjedao? Koliko razabrem, Ti si me pred njom branio, šta više, hvalio si me. A i o Maji nema ona više tako loš pojam. Zašto si nas pred Jelkom hvalio, a zašto mene sad grdiš, a o Maji imaš tako rđav sud? Kakvu to politiku tjerаш... Ja te naprosto ne shvaćam. U ostalom, što se Te tihcijela stvari te stvar? Žao mi je, što sam te išao upoznavati s Majom. Ona ne prestanato o Tebi govorila. A da znade, kako Ti o njoj misliš, kako li bi se razočarala. Ja bili joj mogao pokazati Tvoje pismo, ali ne ču. Čemu da je rastužujem. Ona Te smatra mojim iskrenim prijateljem. Nadam se, da ćeš promijeniti svoje mišljenje, kad je bolje upoznaš.

Kako je s Tvojim premeštenjem? Hoćeš li Te skoro vidjeti na zagrebačkom „boulevardu“? Sad sam Te malo izgrđao, pa sam opet dobre volje. A i kako bi se čovjek mogao dugo na Tebe srditi. Dakle do vidjenja!

Tvoj

Vladimir.

Zagreb, 29. studenoga 190*

Jedina moja Dešo!

Čini mi se, da je tomu tako davnog, što sam Ti zadnji put pisala. Primiti sam i Tvoje pismo i fotografije, ja se već svega ne sjećam. Da, čini mi se, da ste obojica lijepi. Tvoj zaručnik da je vrlo lijep... ja Ti ne znam, zamenula sam sliku, ili sam ju izgubila... Ja sam Ti se tako promijenila, da se sama ne prepoznam. Otkako je onaj čovjek (zadnji put sam Ti o njem opisao) premešten u Zagreb, ostavila me moja dobra volja, radost, sve, sve me ostavilo. Pripeo mi se uz dušu, kao mora i ne da mi disati. Dok je uza me, a to je gotovo danomice — sada nijesam nikada sama s Vladimirom — onda ga mrzim beskraino. Ali čim on ode, htjela bih potrcati za njim, baciti mu se na grudi i plačuti ga moliti, da me sasluša, da me upozna pravo, onaku, kakva jesam. On me tako krivo shvaća. Oh, Šta me taj čovjek znade mučiti, to si Ti ne možeš zamisliti. Upravo me omalovanju, ponizuju. Ja samo ne pojim odakle mu ta sloboda... Isprva je uvijek dobro u džepu ljepšaka. I ne prestanato me je njima nudio. Rekao mi je, da mi to lijepo pristaje, dok griskam, da su mi zubići kao u vjeverice. Meni se u prvi mah svidio taj „komplimenat“ i ako nije baš silno laskav, dok se nije njeni jednomo žareklo, da je to zgodno ovako gospojice, koje mnogo brbljuje, hraniti ljepšnjacima, da im se na drugi način „zaposle“ usta... Nije li to krajnja bezobzornost?!

Razumije se, da poslije nijesam uzmala od njega ljepšaka, ali on ih svejedno donosi i nudja me njima. U svakom žepu ima po jedan zamotak... A dok ja šta govorim, onda me odjednom prekine i zapita strašno ozbiljno: „A molim Vas, gospojice Majo, je li ti sada govorila Ellen Key, Marholova, Vaš prijatelj. Vladimir ili još neki drugi, koga ja ne poznam ni po imenu?“

To je da pobjesniš. A on to govoriti takvim tonom, da mu naprosto na to ne možeš odgovoriti; pa sve da što i reknesh, njega ne spremiš u nepriliku ničim na ovome svijetu. Toga Ti ja u opće ne mogu opisati, kako je to. Trebala bi čuti.

Ili me, dok govorim, prekida s uskljicima: „Divno, divno! Kao iz knjige! Molim Vas, gdje ste to čitali?“ Ja nijesam tako upućen u svjetsku literaturu, tako da bih Vam mogao nasjetiti.

U zadnje doba u opće ne dolazim do riječi. Čim otvorim usta, preteće me on riječima: „Gospodo moja, ja sam prije svega za zaštitu autorskih prava... Kad tko hoće govoriti, ima najprije navestiti Izvor, iz kojega crpi svoju mudrost“...

Jučer sam mu bacila punu šaku Češnika u glavu, tako me je bio razbijesio. A tih tiga sam cijelu noć proplakala. Ja ne znam, što će iz mene biti, potraje li to dalje tako. Ja ču počiniti kakvu glupost. To se ne da podnati.

Dešo moja, ima već koji tjedan, što sam Ti napisala ovo pismo, ali ga nijesam otplasila. Ti si jedina, kojoj se mogu povjeriti, Ti jedina ćes me razumjeti. Čuješ li stogod o meni, nemoj me osudjivati. Danas sam Ti ja sam jedan bijedni, slomljeni stvorak. Kud li iščeznu radost mojega života!... Za koji čas poči će u njegov stan. K nje mu. Ja moram s njim govoriti na samu, iskreno, toplo; moram ga uvjeriti, da nijesam onakva, za kakvu me on drži. Kakvi me to osjećaji spopadaju kod pomici da zadjem u njegov stan?... Mene, koja sam toliko putala na samu s muškarcom, koja sam tako mirne duše, tako sigurna polazila

k Millivoju?... Mirna sam, samo srce mi drže u tijelom mi prolaze zmarci. Zubii mi cvokoču, a ruka mi se trese... Ja idem.

Tvoja odana

Maja.

Gospojice! Ja ne shvaćam, što Vi hoćete od mene? Čemu ovo pismo? Držao sam, da ćete se bār u tako ozbiljnom momentu okaniti fraza i teatralnih poza, velikih gesta, zaklinjanja. Prevario sam se. U ostalom ja držim, da mi jedno drugome nijesu ništa dužni. Vi ste već dugo bili spremni na ono, što ste počinili, i da se našao koliko drugi na mjestu, to bi se dogodilo isto.

Naravno, uz ljudake, kakvi su bili vaši dosadašnji „obožavaci“, lako je vama bilo. Ja ne pjevam sonata svojog dragog, ne umirem na dan pet puta, ne šećem po mjesecima gologlav, ne cijevam „

Traže se

Društvo Crvenoga Krsta u c. i k. V. G. G/S., poziva radi primanja novca nažne imenovana lica, ako su u Beogradu da se jave lično sa legitimacijom (prijevnom listom) inače da pošlu tačnu adresu i označi najbližu poštu, koja prima novac uputnicom.

Zastupniku blagajnika Društva Crvenoga Krsta u c. i k. V. G. G/S. g. dru Marku Leku, prof. Beograd, Dobraca u ul. 16, svakog radnog dana od 2—4 sata poslije podne sa pozivom na broj, koji se nalazi pred s vaki imenom.

A.

Broj 5551 Andjelkovića Bore porodica, Kralja Milutina 54; 5575 Andjelković Jovan, svešt., Nerodim; 5614 Aleksić Miloško, svešt., Rajetić; 5560 Arsić Anta, svešt., sordarsko-lokički, Prizren.

B.

Broj 5613 Bačanin Čedomir, svešt., Vračevac; 5619 Baišić Josif, svešt., Sjenica; 5620 Balšić Mihajlo, svešt., Štavljanški, Sjenica.

C. i C.

Broj 5546 Ćinčar-Janković-Jakšić Milica; 5553 Cvjetanović Mihajla deca, advokat; 5522 Cvjeti Bisenija ud. Milivoja, Pinosava; 5536 Čakarević Aleksa, svešt., Radijevac, Bukovički, Nova Varoš; 5536 Čakarević Čedomir, Radijevac, Bukovički, Nova Varoš.

D.

Broj 5562 Dačevac Stanislav, svešt., Ševarčki, Prizren; 5570 Debejković Denja, svešt., Lipljane; 5548 Dimitrijević Duja-Milan, advokat; 5573 Dimitrijević Stanko, svešt., Livač.

E.

Broj 5544 Glišić Milka Mihajla supruge učit., Miročka ul. 3; 5601 Grujić Živko, svešt., Mitrovica, Kosovo.

G.

Broj 5602 Ojurčić Srećko, svešt., Crepušlji, Mitrovica; 5523 Ojorjević Marka porodica, Mirijevo; 5520 Ojurić Stana ud. Milutina, Nemenikuće; 5513 Ojorjević Smiljka ud. Pante N. Koračica.

F.

Broj 5552 Filipović Milutina Ljubica, advokat;

I.

Broj 5577 Ilić Danilo, svešt., Berevac; 5528 Ilić Boža, kondukt.;

J.

Broj 5593 Jakovljević Gjorgje, svešt., bostovski; 5554 Janković Dimitrija porodica, Žurnaliste; 5588 Janković Stojan, svešt., klokovski; 5563 Jazilović Manojlo, svešt., ljubiški, Prizren; 5584 Jovanović Petar, svešt., Boževac.

K.

Broj 5594 Katančić Gjorgje, svešt., Pasjane okr. giljanski; 5539 Kosić Vidosava, Laudanova ul. 31; 5618 Krsmanović Jerotije, svešt., vojkovački; 5615 Krsmanović Nedeljko, svešt., Mitrovica; 5603 Krsmanović Konstantin, svešt., popovički, Mitrovica; 5612 Kulagić Kosta, svešt., Novi Pazar.

L.

Broj 5597 Levaković K. Josif, svešt., Petrovac, Giljane; 5585 Levaković P. Kosta, svešt., Petrovac okr. Giljane; 5549 Levi Gavrilo, advokat.

MALI PODLISTAK

Istorijski kalendar

Na današnji dan, 20. januara 1793. godine osudio je francuski narodni konvenat (narodna skupština), koji je kao predstavništvo suverenog francuskog naroda imao neograničenu i zakonodavnu i izvršnu vlast zbračnog kraja Louis XVI. na smrt. 11. decembra 1792. godine otočeo je konvenat da sudi kralju, koji je po osnivanju dinastije u optužbi i ostalim aktima nazivan kratko "Louis Capet". Za branioce uzeo je kralj Troncheta, de Seze-a i svoga nekadanjeg ministra, starog grofa de Malesherbes-a. Po svršenom pretresu odredjeno je za utorak, 15. januara 1793. godine konacno glasanje o kazni, koja bi se imala izreći nad krajem. Svi umjereni elementi u skupštini, naročito stranka tzv. Girondinaca (koju su tako nazvali zbog toga, što su im najugledniji pravci bili izabrani u departementu (okrugu) Gironde, a među kojima su se nalazili najpošteniji i najidealniji republikanski političari) gledali su, da spase kralju glavu, dok su krajnji republikanci, tzv. stranka brijege (tako nazvani, jer su pristalice te stranke sjedeli na najvišim klupama u skupštinskoj dvorani). Robespierre, Marat, Danton i drugovi bezuslovno bili za smrtnu kaznu. S toga su Girondinci 15. januara podnijeli prijedlog, prema kojemu bi bila izvršna samo presuda, za koju bi glasalo bar tri četvrtine svih prisutnih poslanika. No protiv ovoga prijedloga naročito žestinom ustade Danton, koji se baš toga dana bio vratio sa nekog službenog putovanja i koji je prodro sa zahtijevom, da se preko tog

prijedloga predje na dnevni red. Na to bude odlučeno, da glasanje bude poimenično, po prozivci, a da skupština zasjedava neprekidno ("u permanenti") sve do okončanja glasanja. Od 745 poslanika nije prisustvovalo glasanju svega 27, od kojih je 20 bilo po službenim putovanjima, a 7 bolesnih. Niko nije mogao unaprijed predskazati ishod glasanja, koje je uz grozničavo interesovanje cijelog Pariza počelo u srijedu, 16. januara 1793. godine u 8 sati uveče. Glasanje se otelo danima, jer su poslanici ne samo poimenočno glasali, već su neki, kao Robespierre, obrazložili svoje glasanje dugačkim govorima, dok su drugi, kao nekadanji sveštenik S. E. Y. E. kratko izjavili: "Na smrt, bez mnogo fraza!" Izgledi kralja Louis neprestano su se kolebali u toku glasanja, čas su nadvladavali glasovi za smrtnu presudu, čas opet glasovi, koji su tražili, da se kralj progna iz zemlje ili zatvori, dokle god ne bude zaključen mir sa spoljnim neprijateljima. Na galerijama se tiskala publika, koja je služena jelom i pićem i koja je pratila ovaj zanimljivi prizor; neki su s potajnom zebnjom očekivali sudbinu zbračnog kralja, dok je većina posmatrala tok stvari s istim uživanjem, kao nekada narod u rimskim cirkusima igre gladijatora. Kako na galerijama, tako i u svima kafanama u okolini skupštinske palate sklapane su, kad god nekada u rimskim cirkusima, visoke opklade o ishodu glasanja, od kojega je zavisila kraljeva glava. Kad god neki poslanik ne bi glasao za smrt kraljevu, većina posjetilaca galerije dobacivala bi mu podrugljive primjedbe. Zastrašeni takvim narodnim raspoloženjem, i mnogi Girondici preko volje glasaše za smrt kraljevu,

pravdajući svoje glasanje mnogim uvjerenim frazama, iz kojih se dala razumjeti želja, da se kralj do duše forme radi osudi na smrt, ali odmah zatim pomiluje. Tako je prolazio sat za satom, mnogi su poslanici bili zaspali, pa bi ih skupštinski služitelji budili, kada bi im došao red da glasaju. No kada je nekadani vojvoda Philippe Orleanski, član vladajuće dinastije i prema tome rođak zbračnoga kralja, koji je pod imenom Philippe Egalité (Philip Jednakost) bio prišao republikancima, samo da bi se pokazao kao dobar republikanac, hladno glasao za kraljevu smrt, nehotice je uhvatila jeza i najavljene jakobince. Najzad u četvrtak, duboko u noć, predsjednik Vergniaud, koji je i sam bio glasao za smrt, saopštio rezultat glasanja: kralj je sa većinom od 53 glasa bio osudjen na smrt. Da su pak nešto odbržani glasovi onih poslanika, koji su u obrazloženju svoga glasanja dali na znanje, da kralja treba osuditi na smrt, ali po mogućtvu pomilovati, ova većina spala na jedan jedini glas. Tek što je saopšten ovaj rezultat, kada u dvoranu udioše kraljevi branitelji, koji rječitim govorima zatražiše, da se ova presuda ne smatra izvršnom, već da se kralju dadne pravo, da apeljue na čitav narod, a izvršenje presude, da se dotele odloži. Konvenat je odbio da glasa o prvom zahtjevu — apelu na narod, pošto je on sebe smatrao za jednog i najvišeg nosioca volje suverenog naroda, ali je pristao da stavi na glasanje pitanje, da li da se izvršenje presude odloži, ili da li se ona izvrši odmah, u roku od 24 sata. Glasanje se otelo cijele subote, 19. januara, pa je dovršeno u nedjelju, 20. januara 1793. god. (i ove godine pada

M. Broj 5518 Mandić Ružica ud. Andreje, R. Vreoci; 5519 Maksic Katarina ud. Milana, O. V. Moštanica; 5561 Manašević Sima, svešt., Gornjo-Seški, Prizren; 5521 Marković Smiljka ud. Milana, Zuce; 5517 Milenković Smiljana ud. Milivoja, Popović; 5542 Milašević Lj. Darinka, Beogradska ul. 19; 5511 Milutinović Jagodinka ud. Stanislava, Koračica; 5512 Milutinović Vasilija mačka Stevana, Koračica.

N. Broj 5600 Nešić Angelko, svešt., Mitrovica, Kosovo; 5574 Nikšić Antonije, prota, Uroševac.

O.

Broj 5550 Obradović Jovan M. advokat.

P.

Broj 5557 Pavlić Jovan, svešt., Prizren; 5610 Parlić David M., svešt., bibinovački; 5609 Parlić Milišav, svešt., Vučitrn; 5545 Pavlović Jelisaveta, Hajduk Vejkova ul. 1; 5571 Pavlović Petar, prota, Gušterica; 5525 Perišić Mitra ud. Milana, Vrnjačke; 5541 Petković Kosara, udova, Kamenička 2; 5616 Petrović Prokopije, svešt., Kuzmić; 5592 Popović V. Rista, svešt., vrbovački; 5589 Popović Ojorgje, svešt., donovački; 5596 Popović Sava, svešt., bušinački, okr. Giljane; 5587 Popović Jančić, svešt., kozminj; 5595 Popović Giljane; 5582 Popović Danilo, svešt., Giljane; 5621 Popović Radoje, svešt., Štavljanški, Sjenica; 5579 Popović Stojan, svešt., Donja Bitanja; 5580 Popović V. Kosta, svešt., Giljane; 5581 Popović Arsenije, svešt., Giljane; 5576 Popović Vladimir, svešt., Štrbac; 5608 Popović Kosta, svešt., sokolački; 5607 Popović Arsenije, svešt., velerabški; 5605 Popović Jorga, svešt., Mitrovica, Kosovo; 5572 Popović Zaharije, svešt., Gračanica; 5559 Popović T. Dušan, svešt., sordarsko-lokički, Prizren; 5599 Popović S. Mihajlo, svešt., Šipašnički; 5598 Popović Mihajlo, svešt., kozmijanski; 5611 Protić Toša, svešt., Novi Pazar; 5623 Purić Vladimir, svešt., aljinski; 5622 Purić Antonije, svešt., aljinski.

R.

Broj 5568 Rajčić Ojorgje, svešt., klijevodački, Prizren; 5543 Roglić Persida, Ratarska 12; 5591 Ružić V. Todor, svešt., vitinški.

S.

Broj 5540 Saboljjević Jejana, Staro Crkvena 24; 5604 Simić Višenjije, svešt., sočanski; 5538 Simonović Dragoslav, Staro Crkvena 79; 5569 Spasić Josif prota, Priština; 5606 Stanović Zaharije, svešt., oknješki; 5515 Stanović Ikonija, udova Radovana M. Železnik; 5558 Stavščak Perlikije, sveštenik, Prizren; 5555 Stevanović Milorada majka i sestra Ljubica, opšt. Inžinjera, Strahinjica bana 47; 5590 Stefanović Stoša, svešt., Šipašnički; 5567 Stojanović Kruna Milivoja K., Nevesniška ul. 11; 5567 Stojanović Gjura, svešt., zorčki, Prizren; 5565 Stolić Ilija, svešt., golenački, Prizren; 5566 Surčević Milan, svešt., orahovački, Prizren.

T.

Broj 5586 Trajić Andreja, svešt., Paralovo:

V.

Broj 5617 Vasić Stevan, svešt., Štarski; 5564 Vukašinović Petko, svešt., sordarski, Prizren; 5578 Vučić Dhmitrije, svešt., gotovuški.

Z. Broj 5509 Zagorčić Anastasija majka Mila-Jovana, Takovska ul. 35; 5510 Željčić Katica majka Andreja, Mačvanska ul. 38.

2. Broj 5514 Živojinović Kosara majka Milana, Brajkovac; 5524 Živković Mileva ud. Milana, Kumodraž.

Narodna privreda

Kako ćemo popraviti naša zemljišta i livade?

I naši poljoprivredni seću danas na većim prostorijama lucerku detelinu, nalazeći u njoj spas za svoju stoku. Ali od ove dragocene deteline vidjamo detelista, koja, već posle 3—4 godine samo, izgledaju kao slabci, zanemareni travnjaci, na kojima se iz travuljina jedva i vidi po neki boljok deteline. Kad je ukršteno, navode sopstvenici — nepodesno zemljište. I koliko sam se ja često o tome uverio, kod većine slučajeva taj navod nije tačan, nego je uzrok tom hrvatljavom stanju pogrešna nega. Kad lucerku na zatravljenu, dovoljno neohradjenu, nespremljenu i nenadjubrenu zemlju posećemo, kad pri sejanju semeni štedimo, ne može od nje ni na najboljem i najpodesnjem zemljištu ništa biti; i tu će biti jačna i čemerna.

Lucerku, ili tako zvana „večita“ detelina, zahtjeva što je moguće čistiju zemlju, koja je godinu dana ranije izdubrena i nekom okopavinom — najbolje kukuruzom — zasejana bila, jer je pršenjem i okopavanjem kukuruza u nekoliko usitnjena i ona travuljina inače neće biti, da se pojave i podloži oštećenju. Detelina lakša u podložju i podloži se spremnjima, a onda se trebati manje, a ako je reda, onda će trebati više semena baciti. Na prema, „čelavač“ mesta pak, treba već počinju očarati. Ta prazna mestu, treba akademski početno, prekopati, travuljini izbaviti i grabljivima praviti i onda čistim i zdravim semerom zasejati. Ako su pak te mesta načinjena od travuljina mista, onda se treba samo oštrom gvožđenjem građljama dobro pograbuljati, a ne grubljam, a posuti malo prostim gipsonom, ili u sitan prst istaćim krečom. Iskustvo je utvrdjeno, da ovo postupanje gipsonom ili krečom bolje djeluje u proleće, preko, prekopati, travuljini izbaviti i grabljivima praviti i onda čistim semerom zasejati. Ako su pak te mesta načinjena od travuljina mista, onda se treba samo oštrom gvožđenjem građljama dobro pograbuljati, a ne grubljam, a posuti malo prostim gipsonom, ili u sitan prst istaćim krečom. Iskustvo je utvrdjeno, da ovo postupanje gipsonom ili krečom bolje djeluje u proleće, preko, prekopati, travuljini izbaviti i grabljivima praviti i onda čistim semerom zasejati. Ako su pak te mesta načinjena od travuljina mista, onda se treba samo oštrom gvožđenjem građljama dobro pograbuljati, a ne grubljam, a posuti malo prostim gipsonom, ili u sitan prst istaćim krečom. Iskustvo je utvrdjeno, da ovo postupanje gipsonom ili krečom bolje djeluje u proleće, preko, prekopati, travuljini izbaviti i grabljivima praviti i onda čistim semerom zasejati. Ako su pak te mesta načinjena od travuljina mista, onda se treba samo oštrom gvožđenjem građljama dobro pograbuljati, a ne grubljam, a posuti malo prostim gipsonom, ili u sitan prst istaćim krečom. Iskustvo je utvrdjeno, da ovo postupanje gipsonom ili krečom bolje djeluje u proleće, preko, prekopati, travuljini izbaviti i grabljivima praviti i onda čistim semerom zasejati. Ako su pak te mesta načinjena od travuljina mista, onda se treba samo oštrom gvožđenjem građljama dobro pograbuljati, a ne grubljam, a posuti malo prostim gipsonom, ili u sitan prst istaćim krečom. Iskustvo je utvrdjeno, da ovo postupanje gipsonom ili krečom bolje djeluje u proleće, preko, prekopati, travuljini izbaviti i grabljivima praviti i onda čistim semerom zasejati. Ako su pak te mesta načinjena od travuljina mista, onda se treba samo oštrom gvožđenjem građljama dobro pograbuljati, a ne grubljam, a posuti malo prostim gipsonom, ili u sitan prst istaćim krečom. Iskustvo je utvrdjeno, da ovo postupanje gipsonom ili krečom bolje djeluje u proleće, preko, prekopati, travuljini izbaviti i grabljivima praviti i onda čistim semerom zasejati. Ako su pak te mesta načinjena od travuljina mista, onda se treba samo oštrom gvožđenjem građljama dobro pograbuljati, a ne grubljam, a posuti malo prostim gipsonom, ili u sitan prst istaćim krečom. Iskustvo je utvrdjeno, da ovo postupanje gipsonom ili krečom bol

Svima narodnim učiteljima i učiteljicama

Svi narodni učitelji i učiteljice na području vojne glavne gubernije u Srbiji, u čijem se krugu djelovanja gaji svilena buba, pozivaju se ovim, da stanovalištu objasne korist gajenja svilene bube, te dā po mogućnosti pridonešu unapredjivanju i širenju istoga.

Gajenje svilene bube traži tako malo posla, da se može uzeti kao sporedno zanimanje za svakoga. Sam rad svršava poglavito žene i djece. Djeci naročito daje ovaj posao zabave i veselja. Pošto se gajenje završava prilično, dolaze odgajivači do ljeplih prihoda u vrijeme, kada je zarada za prošlu godinu većinom već potrošena. Upotrebljive galete (kokoni) plaćaše se odmah u gotovu sa K 5.50 za 1 kg, a neupotrebljivi sa 30 helera za 1 kg — sve u god. 1918.

Ovo je lijepa i plemenita zadača narodnih prosvjećivača, da svoj utjecaj upotrebe na to, da se što više ljudi bave sa gajenjem svilene bube. Rad svakog pojedinca na gajenju svilene bube ima se prijaviti kod predsjednika opštine.

Da bi se gajenje svilene bube razvilo, poslati su naročiti inspektorima u krajeve, gdje se više bavilo ovim gajenjem.

Narodni učitelji pozivaju se ovim, da se stave u vezu sa inspektorom, čim ovaj dodje, da prisustvuje predavanju, koje će ovaj održati odgajivači, potpornagati ga, i uopšte biti mu u svemu na ruci, te paziti na njegove direktive u kasnijem radu.

Narodnim učiteljima ostavlja se na volju, ako svoje slobodno vrijeme zbog primjera upotrebe za gajenje svilene bube, kao i da poslige naplaćuju galete.

Sapun bez sode.

Danas, kada se svuda ne može nabaviti kamena soda, koja je jedan od najglavnijih činilaca za spravljanje domaćeg sapuna za rublje, smatramo, da je korisno po domaćicima da znaju, kako i bez ove mogu spraviti sapun odlične kakvoće. Gašenom kreću od pet dječjih treba dodati deset dječjih proslijanog pepela i to sve pomiješati sa 40 dječjih vode. Dva dana u dobro zatvorenom sudu držati. Potom pročišćiti i tome dodati još 15 dječjih kijale vode. Silina toga odgovara potpuno slične sode za rastvor. Tada treba dodati osam dječjih loja ili maslinjih otpadaka, koji se za to pribraju, pa onda kuvati za vrijeme od osam časova. Tim postupkom domaćica će biti potpuno zadovoljna. Zgotovljen sapun kako se rashladjuje i ostavlja, to smatramo, da je svakoj domaćici poznato.

Književni prijegled

Kalendar vojne glavne gubernije za 1918. godinu

Ovogodišnji kalendar vojne glavne gubernije izaošao je nešto docnije nego što je predviđeno. Uzrok su tehničke teškoće, koje je imalo da savlada uredništvo kalendaru u želji, da čitacima pruži što obiljnije i lepše ilustracije.

No zato su čitaoci ipak na pravoslavni Božić došli do srpsko-hrvatskog kalendarja, dok je njemačko izdanje, koje ove godine prvi put izlazilo, išašlo već sredinom decembra. Madžarsko izdanje, upravo se odštampava. Srpsko-hrvatski gubernijski kalendar i po obliku i sadržaju, kao i po spremi predstavlja znatan napredak prema latinskom kalendaru. Pri tome valja imati na umu, kolike su tehničke teškoće u ovim vanrednim ratnim vremenima pri ovakvom preduzećima.

Kad otvorimo srpsko-hrvatski kalendar vojne glavne gubernije prvo nam pada u oči detaljno i brižljivo izradjeni kalendarski dio, koji je štampan i latinsicom i cirilicom, kao što su i u cijelom kalendaru latinska i cirilica ravnomjerno zastupane. Kalendar u svom prvom dijelu donosi nekoliko članaka opšte informativne vrijednosti, kao što je članak o pošti, članak o takšama, koje su propisane za c. i k. okupacionu oblast, članak o kontroli mjera i načinu na kojim se u potreban članak o putnim ispravama (pasosima). Narodna higijena zastupana je jednim vrlo velikim, a uz to poplarno pisanim člankom o sušici (tuberkulozi); ovo je tema, o kojoj se nemože dovoljno govoriti, a koja u takvim publikacijama, namjenjenim najširim narodnim slojevima, nikada ne bi smjela izostati. Ljepa književnost zastupana je originalnim priložima dajući ugledni književnici, naime pripovjetkama „Majka“ od dr. Milana Ogrizovića i „Crveni

Krst od Borisava Stankovića. Ovamo spada jedan mali prijevod sa njemačkog. Posljednji dio kalendra zauzima članak o Austro-ugarskoj monarhiji sa vrlo mnogo slika. U koliko je to na tako malom prostoru u opšte moguće, u tom se članak pokušava, da se bar sa po dvije tri riječi pomenu sive pokrajine, važniji gradovi i prirodne znamenitosti u objema polovinama monarhije. Na žalost zbog gore pomenutih tehničkih teškoća, uredništvo kalendara nije na vrijeme moglo dobiti onoliki izbor slika i iz druge države monarhije — zemalja kruna Sv. Stjepana. No stoga ipak mislimo, da će čitaoci biti potpuno zadovoljni ovom publikacijom, čija je cijena od K 2.— s obzirom na današnje izdavačke prilike vrlo jeftina.

O njemačkom i madžarskom kalendaru vojne glavne gubernije, koji se po svojoj sadržini prema svome zadatu hitno razlikuje od srpsko-hrvatskog kalendara progovorimo još naknadno.

Iz hrvatskog kazališta. Dne 16. ov. m. bila je u kr. hrvatskom zemaljskom kazalištu u Zagrebu premjera komedije „Pljusak“ od poznatog hrvatskog seoskog pisa Petra Petrovića (Petrić). I u ovoj je komediji ostao pisac vjeran sebi, a i njegov je humor došao do izražaja, u čem su ga pomogli i glumci, naročito g. Bora Rašković. Sretina je bila autonoma misao, da stvari komične situacije iz tega, što pred velikim pljuskom kiše mora pobjeći žena u kuću drugog muža, koja je opet pred istim pljuskom pobegao ženi onog prvog muža; jedni su „grijesni“, drugi nisu, a baš

„grijesni“ sude pravednima. Iako je taj zaplet nešto odviše rasteognut u tri čina, ipak je stvar u izvrzanoj igri zagrebačkih glumaca uspjela.

„Izložba“. U Vršcu u Ugarskoj potrenut je novi list za ugarske Srbie „Izložba“ u štampaniji M. Petra Pavlovića, a pod odgovornim urednikom M. Petrovića. Iz istog je kruža pokrenuta i „Biblioteka za lepu književnost“, koja je dosad izdala djela: St. Benim, A. Fransa, M. Kaldora, Stjepa Orlova i L. Andrejeva. List je u formi, a i sadržajno, poput omladićkog lista, ali ima u njemu i jačih stvari, kao n. pr. pjesma Stjepa Orlova „Finis poesis“, Milorada M. Petrovića „Boli bez prebola“. Od prijevoda je H. Lenkeja „Venecija“ (magjarskog) i P. L. Couriera „Jedan dogadjaj u Kalabriji“. U daljem će se izlaženju „Izložba“ valjda otreći nekih dilematizama, koji su u ovakom predvezdu neizbjegli. Preplatna je na pola godine 8 kruna. (Versec, Panczovai ut. 27.)

Knjiga „Pravo o radnjama“

od civilnog komesara dr. Josefa Schöna, išla je u štampe. Svi oni, koji su ovu knjigu preplatili, neka prešnu dodju u oglašeno odjeljenje „Beogradskih Novina“ (dučan na čošku kneza Mihajlova i Vuka Karadžića ulice), gdje će uz povraćaj priznanice o plaćanju preplatne cijene knjigu dobiti. Bez priznanice ne će se knjigu niktome izdati. Ko nije knjigu preplatio, može je na istom mjestu kupiti po cijeni od 5 kruna po primjerku.

STIGLE SU — Prima Jegulje

IZ SKADARSKOG JEZERA.

UPITATI KOD

Peštanske Ugarske Komercijalne Banke
Beograd, Knez Mihajlova ulica 50.
ODELJENJE ZA ROBU.

1075

BELGRADER ORFEUM:

ZIMSKO POZORISTE
(PRIJE BOULEVARD)

ULAZ SA STRANE ZMAJEVE ULICE.

**Danas
DVE VELIKE
PREDSTAVE
JANUARSKOG
PROGRAMA
poslige podne u 4 sata
i u 1/2 8 sati u veče**

Abt. 7, br. 106/1918.

OGLAS.

Odobrenjem pod Br. Abt. 8-a-20587. c. i k. Vojne glavne gubernije u Srbiji, osnovano je u Kruševcu akcionarsko društvo pod imenom

„Kruševački Kreditni Zavod“

Kapital je zavoda 250.000 kruna podešen je na 2500 komada akcija po 100 kruna, koje na sopstvenike glase.

Zavod radi i vrši u opšte sve bankarske menjačke poslove. Glavna skupština akcionara održana je dana 20. decembra 1917. god., kada je društvo osnovano, statuti odobreni te ravnateljstvo i nadzorni odbor izabrani.

Članovi upravnog odbora jesu:

Arsa Drenovac, Milutin Pavlović, Dragutin Rašić, Čedomir Čović, Milun Simić, Radovan Minić, Ljubomir Ristić, Stevan Matić i Dimitrije Dunda.

Firmu zavoda punovažno potpisuju dva člana upravnog odbora ispod štambilje društvenog zavoda.

Njihova izjava za beleženje firme je 4. januara 1918. pod br. 19/1918. potvrđena i legalizirana.

Društvo je osnovano na 25 godina. Na glavnu skupštinu će akcionari putem oglasa u novinama pozvani biti i za punovažna rešenja će morati u sviju akcija zastupana biti. Nadzorni odbor sastoji se iz 4 člana. U isti su odbor izabrani: Taško Načić, Vučko Vučković, Miljko Živković, Živko S. Mihajlović.

Osnivanje društva je zaključeno i isto otpočinje svoj rad 4. jan. 1918. god. Kapital je potpuno uplaćen. U ostalom su zakoni od 24. septembra 1871. god., od 17. oktobra 1872. god. i 10. januara 1879. god. (vidi zbornik XXIV., XXV. i XXXIV. zakona o akcionarskim društvima) merodavni.

K. u K. MILITÄR-GFNERALGOVERNEMENT IN SERBIEN
JUSTIZABTEILUNG FÜR ZIVILGERICHTSBARKEIT.

Gradjanski sud t. i k. okružnoga zapovjedništva u Užicu.

Exh. Br. 703/1918/10.

Objava.

U predmetu zaostavštine u proljeću 1915. umeloga Radomira Mijatovića, iz Buara, pozivaju se sva ona lica, koja na zaostavštini bilo kakovo potraživanje imaju, da ista najđocene do 1. aprila 1918. g. usmeno ili pismeno kod ovoga suda prijave, inače će se zaostavština nakon podmirenja poznatih povjerilaca zakonskim naslednicima predati i tako dolaze potraživanja neprijavljenih i ovde nepoznatih povjerilaca u opasnosti, da osnov podmirenja izgube, izuzimajući, da je njihovo potraživanje zalogom osigurano.

Užice, 17. decembra 1917.

Dr. Gangel m. p.
udske vijećnik.

Gradjanski sud t. i k. okružnog zapovjedništva u Užicu.

Exh. Br. 374/1918/16.

Objava.

U predmetu zaostavštine Luke Joksimovića, iz Dobroča, koji je umro 27. oktobra 1916. bez ostave posljedne volje, pozivaju se sva ona lica, koja na zaostavštini kakova potraživanja imaju, da ista usmeno ili pismeno kod ovoga suda kao mesnine vlasti prijave usmeno ili pismeno, jer će se po isteku ovoga vremena a nakon podmirenja poznatih povjerilaca, zaostavština pripoznatim naslednicima predati, a time dolaze potraživanja nepoznatih povjerilaca u opasnosti, da izgube osnov podmirenja, osim da je njihovo potraživanje zalogom osigurano.

Užice, 26. decembra 1917.

Dr. Gangel m. p.
udske vijećnik.

Gradjanski sud t. i k. okružnoga zapovjedništva u Užicu.

Exh. Br. 1080.

Objava.

U predmetu zaostavštine Luku Joksimovića, iz Dobroča, koji je umro 27. oktobra 1916. bez ostave posljedne volje, pozivaju se sva ona lica, koja na zaostavštini kakova potraživanja imaju, da ista usmeno ili pismeno kod ovoga suda kao mesnine vlasti prijave usmeno ili pismeno, jer će se po isteku ovoga vremena zaostavština po podmirenju poznatih povjerilaca pripoznatim naslednicima predati, a time dolaze potraživanja neprijavljenih povjerilaca u opasnosti da izgube svoj osnov podmirenja, osim da su njihova potraživanja zalogom osigurana.

Užice, 26. decembra 1917.

Dr. Gangel m. p.
udske vijećnik.

Gradjanski sud t. i k. okružnog zapovjedništva u Užicu.

Exh. Br. 1080.

Gradjanski sud t. i k. okružnog zapovjedništva u Užicu.

Exh. Br. 295/1918/12.

Objava.

U predmetu zaostavštine Sretene Zmajevića, iz Dobroča, koji je umro 12. avgusta 1916. god. u Dubokom (opština Bujar), bez ostave posljedne volje, pozovoravaju se sva ona lica, koja na zaostavštini bilo kakova potraživanja imaju, da ista najđocene do 1. maja 1918. god. kod ovoga suda kao mesnine vlasti prijave usmeno ili pismeno, jer će se po isteku ovoga vremena a nakon podmirenja poznatih povjerilaca, zaostavština pripoznatim naslednicima predati, a time dolaze potraživanja nepoznatih povjerilaca u opasnosti, da izgube osnov podmirenja, osim da je njihovo potraživanje zalogom osigurano.

Užice, 26. decembra 1917.

Dr. Gangel m. p.
udske vijećnik.

Gradjanski sud t. i k. okružnog zapovjedništva u Užicu.

Exh. Br. 3772.

Objava.

U predmetu zaostavštine Šefere, traži veći broj valjanih mašinskih bravara, a isto tako i tokara željeza i metala. Plata dobra.

84731

Beogradska tvornica Šefera

Exh. Br. 1090.

Izvještavamo prijatele i poznatike, da je naš milijunik neprežaljeni roditelj.

† Vasa Radovanovi

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje 10 helera
 Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje 40 helera
 Bilješke: Petina jednog stamparskog retka (70 mm široko) staje Kruna 4
 Mali oglasniku Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

Dentist F. B. Bril
— Beograd. —
Makedonska ulica broj 1,
čto podeli
Dentist specijalista

"ZUBE" vještice u zlatu
u kucaku samo se u
zome ateljeu izrađuju po
pozivom originalnom
američkom sistemom. Pri-
jem od 8-12 i 2-6.

Kupovine i prodaje.

Zenske cipele
pilkice i duboke, odlične, pred-
stavnici materijal, br. 34-38. Po-
voljne cijene. Na par i na
više. Radnja Kralja Aleksandra
ulica Nr. 2, Beograd. 34719-8

Ima na prodaju
jedan mali ženski kaput za
osobu od 12-14 godina. Može
se vidjeti svakog dana od 10
do 12 u Takovskoj ul. br. 25.
34725-2

Prodaje se
zbog slijedećeg, jedan veliki ši-
fonjer sa ogledalom i jedna
mramorna ploča, Vidinska ul.
br. 15. 34757-2

Aršlamsko i kupusno
sime. Ima na prodaju uz ga-
rančiju, Gjordje Pavković, sve-
štenicu u Smederevu. 34438-2

Vina Crnog
može se dobiti litar po 4 Kr.
Drugarska Kasina, Balkanska
br. 62. 34737

Prodaje se
Prestižni čiml, 8 m. duga-
čak i 2-50 m. širok. Može
se vidjeti svakog dana od 11-12,
Kondina ul. 15, I. sprat.
34764-2

Rupio bl motor.
Imam dva milnaška kamena
sa številama od 36 palaca (coli),
koji bih htio dati onome, koji
ima mašine s tim, da zajedno
radimo. Pored toga kupio bih
gasmotor za pokretanje istih.

Ostala obaveštenja mogu se
dobiti u Milosu Velikog ulica
br. 93, Kafana "Ljubica".
K. Mitic. 34750-2

Namještenja.
Traži se
za Beogradskit Orfeum.
kelner,
koji govoriti hrvatski i njemacki.
1085

Kuharica,
koja je voljna da se primi i za
ostali posao u kući, potrebna
je za jednu manju porodicu.
Javiti se u Višnjevcu ulici
br. 19. 34740-3

Staklnarski pomoćnik
koji je vičan ovaj branži, po-
treban je radijl Radojkovića i
Ristića, Saborna ul. 15.
34741-3

Za poduku 11 godišnje
djevojčice
tražim učitelja (učiteljicu) ili
studenta (studentkinju). Ponu-
de "Učitelj 726", upravi lista.
34753-3

Ženska
za sav kućevni posao potreblju-
je. Javiti se Bitoljska 57.
34765-3

Djevojku
za poslove po sobama i ku-
ćinji za 2 osobe. Stan i hrana,
Plata 30-40 kruna mjesечно.
Uplati od 10-12 sati prije po-
dne. Obiličev Venac 7, desno,
I. sprat. 34760-3

Razno.
Klavir
planino, crn daje se pod najam.
Upitati u radnji u kući Vuk
Karadžićeva ulica 8. 34761-5

Crueno-smedlj novčanik
izgubljen je na putu od Ma-
kenzijeve ulice do Kneza Mi-
haela ulice. Unutra se nalazio
prsten, koji je draga usponjena
i stoga se umoljava pošteni na-
laznik, da ga pred u upravu
Usta. 34768-5

Kafana „ŠUMATOVAC“
ulica Makedonska br. 35.

počela je od danas točiti prirodno vino, ce-
djeno u sopstvenoj režiji, litar po 6 kruna.
Prodaja i na više. 34769

MALI OGLASI:

PRIMAJU SE: KNEZ MIHAJLOVA UL. 38

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje 10 helera
 Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje 40 helera
 Bilješke: Petina jednog stamparskog retka (70 mm široko) staje Kruna 4
 Mali oglasniku Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

KORESPONDENCIJA.

Jovanu Premoviću, da do-
stavi Ad. Diniću, Geneva. Mo-
žete mi od koja ste da-
tuma prilični poslednji kartu
od moga sina Isaka Barucha,
artiljeriskog poručnika morav-
ske divizije I. puka, I. baterije,
I. poziva, pošto ja o njemu ne
znam već 4 mjeseca ništa. Mo-
žete li izvesti i za mog ne-
ćaka Borivoja Russo, štamnom
telefonistu. Blagodarna Roza
Baruch, Sibuljanin Janka ulica
Nr. 2, Beograd. 34719-8

Jovanu Premoviću, Geneva.
Molim dostavite Mihi H. Pa-
voviću, trgovcu iz Sokobanje,
Geneva. Posto sam iz Sokobanje
došao u Beograd, možda
vas izvestite me u Beogradu
i dotične u Sokobanju. Šima
Stefanović trg. iz Sokobanje,
moli da se sapči njegovom
sinu Tomi Stefanoviću, pekar-
štu četa, da su svijetljivi živi
i zdravi, moliti da mu se on
javlji da kari bračni Zika.

U isto vrijeme javite mi za
žiku Šimonovića, Šimera iz
Sokobanje, kapišta polničke
čete i dostavite mu, da su nje-
govi živi i zdravi i da im po-
šalje novac.

Najdan Tomić, pismonoša iz
Sokobanje, moliti da ga izve-
sti za njegove sinove: Milo-
ra, Vuksana i Miodraga.

Molim saopštite Vasi Mitiću
advokatu, a on da dostavi Dra-
goljubu Radovanoviću pošturu
Geneva, da izvesti mene, šta
je sa sinom Milana Šišovića
i prijatelju mu, Borisavu Mat-
ladinoviću i Velimiru Milivoje-
viću. Pozdravlja vas Nikola
Marinković, trgovac, Kraljevića
Marka ulica 45. 34736-8

Jovanu Premoviću, Geneva,
da dostavi Stevi Čaćimoviću,
Geneva. Učito Vas molim po-
radite da mi se pošalte invata-
tiva koju od oktobra 1915. ni-
sam primio. Invatidu primim
za mog pok. muža Štefetora
Obradovića, bivšega učitelja iz
Beograda i rezervnog pešadijs-
kog narednika, koji je u srpsko-
turškom ratu 1913. umro.
Regulism je od beogradskog
vojnog invatidskog suda 30.
maja 1913. primam 360 din.
godišnje po invatidskoj prizna-
tici broj 930, na blagajni mi-
nistarstva finansija. Pošto sam
po novom zakonu 1914. obno-
vila molbu, dodijelio mi sud
po pravu kao naredničku pol-
poručnik od 360 na 540 din.
godišnje, pa uslijed evakuacije
Beograda na taj vlasak koji mi
se trebao isplatiću primila.
Molim Vas porudit da prije
je se na dekoru načinim u ve-
tore oskrđu. Sve troškove,
koje budete imati, naplatite od
mog primanja. Novac neka mi
se šalje na adresu: Vera S. Obra-
dović, Sr. Prohod 2, Beograd.
Unapred zahvalna Hristina Šte-
fetora Obradovića, udova.

34751-8

Jovanu Premoviću, da do-
stavi g. Ad. Diniću, Geneva.
Molim dostavite ovu anonimnu
mame mužu Budimiru Mitro-
viću, naredniku konjice u Bi-
zerti, na čemu vam unaprjeđ
toplo blagodarim. Marinika Mi-
trović.

Dragi Budimiru, prosio sam
otčenje od brige, jer šest mje-
seci ne dobijam nikakva glasa od
tebe iako sam se gospodinu
Ad. Diniću obratala. Sa Slav-
kom sam zdrava, kao i svih
ostalih. Od majke sam dobila
kartu da su zdravi, samo mnogo
brinu za tobom. Za nas nema
šta ne brinu. Javljaj se češće,
da ne brinemo. Sad primi ruk-
otuj od Slavke, a tebe ljubi i
grili Marinika Mitrović, Strah-
njeva Bana ul. 54, Beograd.
1089

34750-8

Jovanu Premoviću, da do-
stavi g. Ad. Diniću, Geneva.
Molim dostavite ovu anonimnu
mame mužu Budimiru Mitro-
viću, naredniku konjice u Bi-
zerti, na čemu vam unaprjeđ
toplo blagodarim. Marinika Mi-
trović.

Dragi Budimiru, prosio sam
otčenje od brige, jer šest mje-
seci ne dobijam nikakva glasa od
tebe iako sam se gospodinu
Ad. Diniću obratala. Sa Slav-
kom sam zdrava, kao i svih
ostalih. Od majke sam dobila
kartu da su zdravi, samo mnogo
brinu za tobom. Za nas nema
šta ne brinu. Javljaj se češće,
da ne brinemo. Sad primi ruk-
otuj od Slavke, a tebe ljubi i
grili Marinika Mitrović, Strah-
njeva Bana ul. 54, Beograd.
1089

34750-8

Jovanu Premoviću, da do-
stavi g. Ad. Diniću, Geneva.
Molim dostavite ovu anonimnu
mame mužu Budimiru Mitro-
viću, naredniku konjice u Bi-
zerti, na čemu vam unaprjeđ
toplo blagodarim. Marinika Mi-
trović.

Dragi Budimiru, prosio sam
otčenje od brige, jer šest mje-
seci ne dobijam nikakva glasa od
tebe iako sam se gospodinu
Ad. Diniću obratala. Sa Slav-
kom sam zdrava, kao i svih
ostalih. Od majke sam dobila
kartu da su zdravi, samo mnogo
brinu za tobom. Za nas nema
šta ne brinu. Javljaj se češće,
da ne brinemo. Sad primi ruk-
otuj od Slavke, a tebe ljubi i
grili Marinika Mitrović, Strah-
njeva Bana ul. 54, Beograd.
1089

34750-8

Jovanu Premoviću, da do-
stavi g. Ad. Diniću, Geneva.
Molim dostavite ovu anonimnu
mame mužu Budimiru Mitro-
viću, naredniku konjice u Bi-
zerti, na čemu vam unaprjeđ
toplo blagodarim. Marinika Mi-
trović.

Dragi Budimiru, prosio sam
otčenje od brige, jer šest mje-
seci ne dobijam nikakva glasa od
tebe iako sam se gospodinu
Ad. Diniću obratala. Sa Slav-
kom sam zdrava, kao i svih
ostalih. Od majke sam dobila
kartu da su zdravi, samo mnogo
brinu za tobom. Za nas nema
šta ne brinu. Javljaj se češće,
da ne brinemo. Sad primi ruk-
otuj od Slavke, a tebe ljubi i
grili Marinika Mitrović, Strah-
njeva Bana ul. 54, Beograd.
1089

34750-8

Jovanu Premoviću, da do-
stavi g. Ad. Diniću, Geneva.
Molim dostavite ovu anonimnu
mame mužu Budimiru Mitro-
viću, naredniku konjice u Bi-
zerti, na čemu vam unaprjeđ
toplo blagodarim. Marinika Mi-
trović.

Dragi Budimiru, prosio sam
otčenje od brige, jer šest mje-
seci ne dobijam nikakva glasa od
tebe iako sam se gospodinu
Ad. Diniću obratala. Sa Slav-
kom sam zdrava, kao i svih
ostalih. Od majke sam dobila
kartu da su zdravi, samo mnogo
brinu za tobom. Za nas nema
šta ne brinu. Javljaj se češće,
da ne brinemo. Sad primi ruk-
otuj od Slavke, a tebe ljubi i
grili Marinika Mitrović, Strah-
njeva Bana ul. 54, Beograd.
1089

34750-8

Jovanu Premoviću, da do-
stavi g. Ad. Diniću, Geneva.
Molim dostavite ovu anonimnu
mame mužu Budimiru Mitro-
viću, naredniku konjice u Bi-
zerti, na čemu vam unaprjeđ
toplo blagodarim. Marinika Mi-
trović.

Dragi Budimiru, prosio sam
otčenje od brige, jer šest mje-
seci ne dobijam nikakva glasa od
tebe iako sam se gospodinu
Ad. Diniću obratala. Sa Slav-
kom sam zdrava, kao i svih
ostalih. Od majke sam dobila
kartu da su zdravi, samo mnogo
brinu za tobom. Za nas nema
šta ne brinu. Javljaj se češće,
da ne brinemo. Sad primi ruk-
otuj od Slavke, a tebe ljubi i
grili Marinika Mitrović, Strah-
njeva Bana ul. 54, Beograd.
1089

34750-8

MALI OGLASI:

PRIMAJU SE: KNEZ MIHAJLOVA UL. 38

500 KRUNA

plaćaju vam, ako moj „Risan-
čić“ u robi od tri dana ne učin-
i bez ikakvih
zadušnih
činova, vele ža-
vre, brusavice
i debljine robe.
(Hornbach) Cijeli
čas u telega-
f 276, u tele-
f 340, u tele-
f 340. Stoga
bezgovorni i
pričuvanje.

Komesni, Kasen (Kassa) 1
Poštanski tel. 12. 34750-2 Maglašica.

Akcionski kapital
K. 130,000,000.-

Rezerva:
K. 62,000,000.-

Rezerva:
K. 62,000,000.-

EKSPPOSITURA

ENGLESKO-AUSTRIJSKE BANKE U BEOGRADU

posreduje pri odašiljanju novčanih pošiljaka — i telegrafskim putem — zarobljenicima
i interniranima preko zasebnog odjeljenja brzo, pažljivo i uz umjerenu nagradu.

Ugalj za domaću upotrebu
!! prispij !!

Prodaje se na Terazijama 38, u trgovini Dj.
Mitrovića. 34600

III Svakog je zadivljen !!!

Džepni Kino K 3·50

Aparat se pravim filmovima. Posebne serije filmova
po K 1.— Dosada je izradio 20 serija. Šalje se, eko se
pošalje gornji iznos i 80 mila za poštarnu i pak-
ovanje. Pouzeće 60 mila više.

J. R. Bergmann, Wien V. Kohlgasse 46.